

80 LET VZPOMÍNEK, JEDNA STARÁ PŮDA A TAJEMSTVÍ TRUHLY

V letošním roce si připomínáme 80. výročí konce druhé světové války. Výročí, které si žádá naši pozornost – nejen tu oficiální, ale i tichou, osobní. Ve Kdyni jsme si toto jubileum připomněli důstojně. A snad o to důstojněji, že to bylo pomocí mezigeneračního propojení. Pomyslel i skutečně.

Jedno takové výjimečné setkání proběhlo koncem dubna na staré, krásné půdě Muzea přihraničí. Ten den bylo počasí přesně takové, jaké jsme potřebovali. Vítr čechral větve za okny, kapky deště jakoby v rytmu swingu bubnovaly do střechy, vrzající prkna pod nohama našich malých návštěvníků trefně dokreslovala atmosféru. Děti z čtenářského kroužku paní učitelky Mgr. Šárky Šlajsové a další malí čtenáři přijali naše pozvání na výlet do historie. Zažili tak dobrodružství, na které se jen tak nezapomíná.

Na staré muzejní půdě na děti čekala truhla. Stará, dřevěná, kdopak ji asi vyrobil? A v ní – fotografie z osvobození, dopisy, příběhy. Vzpomínky, které jakoby v té truhle tiše odpočívaly desítky let. Děti se jimi probíraly s nadšením, chvílemi až obřadně.

Když prvotní napětí opadlo, děti si posedaly na oتمان, na podlahu, na prkenný žebřík mezi trámy – a pustily se do čtení. Vyprávění pamětníků ze sborníku *Kdyně v máji* z devadesátých let tak znovu ožilo.

Děti četly o tom, jak do Kdyně přijeli američtí vojáci – ne otrhaní a špinaví, ale čisti, s nažehlenými puky. Dozvěděly se, jak byli ubytováni u místních rodin, kudy přijel první osvoboditelský tank, jak to vypadalo ve škole, kde se na jaře roku 1945 neučilo a sloužila úplně jiným účelům. Kde býval hostinec U Lommerů, kam se chodilo „ke Šmejkalům“, že lidé poprvé ochutnali čokoládu nebo žvýkačky. Ožily příběhy, domy i jména. Děti vědí, kdo byl statečný Filip de Witt Ginder, poznaly příběh rodiny Fleischmannových, Hartmannových...

Součástí půdního dobrodružství bylo i to, že děti objevily i skutečně válečné předměty. Originální vojenskou helmu, zákopové náčiní, vojenský vak na vodu, kanystry a autentickou uniformu z roku 1942. Vše zapůjčil pan Karel Houdek, kterému ze srdce děkujeme. Když slyšel, co chystáme, neváhal a sám své cennosti přivezl a svolil, aby si je děti „osahaly“. Děkujeme i paní Jaroslavě Balounové, která truhlu doplnila o nádherný starý chodský kroj a saloupek – mnohé děti ho viděly poprvé v životě.

Byl to hezký pohled na děti usazené v zákoutích půdy, debatující o příbězích, kterak si posílají fotografie a usilují o to sedět na žebříku mezi trámovím. Seděly i tři naskládané pod sebou a neustále se střídaly, aby si ten jedinečný okamžik na

starém dřevěném žebříku, „který je určitě taky z války“, mohly užít všechny. Zatímco déšť nepřestával a vypadalo to, že z rytmu swingu přepnul na českou polku, četly nahlas jeden příběh za druhým. My jsme jejich snahu zaznamenali na „filmový pásek“, jako uchování vzpomínek pro další generace. Brzy se o něj podělíme...

Na půdě jsme nakonec strávili několik dní. Postupně přišly i další třídy, každé setkání se neslo v podobné atmosféře, kde převládal údiv z krásného půdního prostoru, tiché zaujetí, někdy smích, jindy otázky, které zůstávaly chvíli viset ve vzduchu.

Děti odcházely s hlavou plnou nových informací – ale i srdcem plným dojmů. Dozvěděly se to podstatné – že tehdy se muselo šetřit nejen jídlem, že lidé si museli pomáhat, stát při sobě (a že někdy to tak nebylo!), spoléhat jeden na druhého. Že jsou tu jména, jejichž nositelé už nejsou mezi námi, ale skrze stránky tenké publikace, jsou stále slyšet jejich příběhy. Tím, že je čteme, posilujeme paměť národa.

Děkuji kolegyním z infocentra a kulturního střediska za pomoc při přípravě, panu Houdkovi za cenné zapůjčené předměty, paní Balounové za krásné doplnění expozice, paní Šlajsové za podporu a spolurealizaci nápadu a za to, že v dětech rozvíjí chuť číst. Díky kameramanům Lukášovi Achbergerovi a Honzovi Chladovi za technickou pomoc a trpělivost.

A děkuji hlavně dětem – za jejich nadšení, zvědavost a chuť poznat něco víc než jen příběhy z počítačových her. Je důležité znát svou historii, nezapomínat a cítit příběhy hrdinů. Každé město má své – a Kdyně jich má požehnaně!

*S úctou se za krásným návratem do dětství a půdních dobrodružství ohlédla
Bc. Jana Podskalská, ředitelka MKS
Kdyně.*

